

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:2405

av Kerstin Lundgren m.fl. (C)

Nato

Sammanfattning

För att Sverige ska kunna fortsätta att bygga säkerhet tillsammans med andra och för att bidra till en större tydlighet vad gäller Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik föreslår Centerpartiet att Sverige tar ställning för ett svenskt Natomedlemskap. I processen för ett svenskt Natomedlemskap anser Centerpartiet att Sverige ska eftersträva ett nära samarbete med Finland, med målet att båda länderna ska bli medlemmar samtidigt.

Inledning

Sammanfattning.....	1
Inledning.....	1
Förslag till riksdagsbeslut.....	1
Motivering.....	2
Medlemskap i Nato.....	2
Norden som kärnvapenfri zon.....	2
En ny säkerhetspolitisk verklighet.....	3

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska påbörja en process mot ett medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kärnvapen och stationära utländska trupper inte ska få finnas på svensk mark och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva frågan att hela Norden ska vara en kärnvapenfri zon och tillkännager detta för regeringen.

Medlemskap i Nato

I en värld i ständig förändring är samarbete och transparens en styrka. Insikten att en stat som Sverige stärker sin egen säkerhet genom att lita och förlita sig på andra är viktig i en tid då Europa står inför såväl ekonomiska som säkerhetspolitiska utmaningar. För att kunna fortsätta att bygga vår säkerhet tillsammans med andra och för att bidra till en större tydlighet vad gäller Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik föreslår Centerpartiet ett svenskt Natomedlemskap. Slutsatsen att påbörja en process mot ett medlemskap i Nato bygger på hur vi sett utvecklingen i vår omvärld under lång tid och hur vi strategiskt vill bygga vår säkerhetspolitik framåt. Centerpartiet vill samtidigt att ett svenskt Natomedlemskap baseras på bred politisk samsyn.

I processen för ett svenskt Natomedlemskap anser vi att Sverige ska eftersträva ett nära samarbete med Finland, med målet att båda länderna ska bli medlemmar samtidigt. Vi har redan i dag ett nära samarbete med Finland kring försvars- och säkerhetsfrågor. Detta är ett samarbete som kommer att fördjupas under de kommande åren. Då är det naturligt att en del av detta fördjupade samarbete också handlar om att tillsammans söka medlemskap i Nato. Det stärker våra bägge länders möjligheter att kunna bidra till stabilitet och säkerhet i närområdet men också i insatser för internationell säkerhet.

Norden som kärnvapenfri zon

Skulle Sverige och Finland bli medlemmar i Nato ingår samtliga nordiska länder i försvarsalliansen. Det skulle stärka Nordens röst i den globala utrikes- och säkerhetspolitiken och ge oss ökade möjligheter att tillsammans påverka Natos framtida utveckling. Vårt tydliga mål vid ett scenario där samtliga nordiska länder är Natomedlemmar är att Norden ska förklaras som kärnvapenfri zon. Centerpartiet anser även att Sverige, likt Norge, ska sätta upp villkoret om att kärnvapen och stationär utländsk trupp inte får finnas på svensk mark när vi ansluter oss till Nato.

Sverige har varit entydigt med att vi bygger säkerhet tillsammans med andra, både nära och långt borta. Vi har samarbetat i många insatser tillsammans med Nato och sett

värdet av att samarbetet fördjupas. Centerpartiet har återkommande drivit på för att samarbetet inte ska ske i det tysta utan förespråkat en öppen, vital och seriös debatt. Redan 2011 efterfrågade Centerpartiet en förutsättningslös analys av vår omvärld och av Sveriges framtida försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten. För Centerpartiet var det viktigt att frågan om ett svenskt Natomedlemskap ingick i den analysen. Kravet på en analys fick gehör i alliansregeringen och utredaren, ambassadören Tomas Bertelman, lämnade förra hösten fram sina rekommendationer.

Utredningen konstaterar att Sverige i dag saknar de fördelar som kommer med ett fullvärdigt medlemskap. Vi har ingen rösträtt eller formellt inflytande och vi saknar inte minst den kollektiva säkerhetsgarantin. Vi kan, med andra ord, inte räkna med att Nato kommer till undsättning vid en eventuell militär konflikt.

Om Sverige skulle bli utsatt för en militär attack är vi redan i dag direkt beroende av stöd utifrån. Vi saknar förmågan att försvara oss själva under en längre tid. Samtidigt är Nato mycket tydligt med att Sverige inte kan förvänta sig militärt stöd om vi inte är fullvärdiga medlemmar i organisationen. Den verkligheten kan vi inte längre blunda för.

En ny säkerhetspolitisk verklighet

Vi kan heller inte blunda för problematiken att många i Sverige i dag lever kvar i en illusion om en annan säkerhetspolitisk verklighet. Sverige är medlem av EU och omfattas därmed av den solidaritetsklausul som följer av Lissabonfördraget. Därtill har svenska regeringar, såväl alliansstyrda som socialdemokratiskt styrda, gång efter annan förklarat att vi inte kommer att förhålla oss passiva om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett EU-land eller någon av våra nordiska grannar och att vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Vårt land ska både kunna ge och ta emot stöd såväl civilt som militärt. Neutralitetspolitiken må ha tjänat oss väl, men Sverige är i dag inte ett neutralt land.

Redan i dag är samarbetet med och närheten till Nato stark. Genom att delta i alla större Natooperationer under FN-mandat och i större Natoövningar i Europa har Sverige utvecklat en samverkansförmåga med försvarsalliansen som är lika hög som hos många av Natos medlemmar. Samarbetet är centralt för den svenska Försvarsmaktens operativa förmåga.

Ska vi kunna fortsätta att bygga vår gemensamma säkerhet tillsammans med andra så krävs det att vi också vågar ifrågasätta tidigare sanningar. Sverige är inte längre tydligt, trovärdigt eller transparent i vårt icke-medlemskap. Centerpartiet befarar att en falsk alliansfrihet riskerar att bli en säkerhetsrisk snarare än en trygghet, även om vi i dag inte ser något direkt militärt hot mot Sverige i närtid.

Tiden då Nato och Warszawapakten stod öga mot öga med varandra i Europa, som två geografiskt och ideologiskt cementerade block, är också sedan länge förbi. Nato har vuxit som organisation och fått många nya medlemmar, inte minst i Östeuropa. I dag är grannländer som Estland, Lettland, Litauen och Polen medlemmar i Nato. Länder som Sverige inte bara delar Östersjökust med utan som vi också redan i dag samarbetat med i såväl EU:s snabbinsatsstyrka, Nordic Battlegroup, som i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE). I ljuset av att Nato förändrats anser Centerpartiet att det även är dags för Sverige att förändra sin syn på Nato.

Centerpartiet vill att Sverige ska bidra till att utveckla ett Nato som bygger fred. Vi vill vara solidariska med våra nordiska och baltiska grannar. Vi vill stärka den svenska försvarsförmågan och samtidigt tydligt peka ut riktningen framåt. Omvärlden ska inte längre behöva vara osäker på var Sverige står. Vi anser därför att Sverige, gemensamt med Finland, bör påbörja en process för medlemskap i Nato.

Kerstin Lundgren (C)

Daniel Bäckström (C)

Göran Lindell (C)